

Even uw aandacht...

*Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.
Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het
mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.
Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige
toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van
boekjes voor opvoering beslist.*

Veel leesplezier!

LIEVE LEUGENS

Toneelspel voor de jeugd

door

1880

Brigitte van Aken

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen

2007

Nr.2951

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZES tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde opvoeringsrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aanvraagkaart die, degelijk ingevuld, minstens vier weken de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. moet worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gekopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende opvoeringsrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

Stichting Bredero Auteursrechtenbureau
Valeriaanstraat 13
1562 RP Krommenie

BELANGRIJKE OPMERKING !

Alle rechten voorbehouden. Iedereen die toestemming verkreeg het stuk *LIEVE LEUGENS* op te voeren moet de naam van auteur *BRIGITTE VAN AKEN* vermelden in alle publicaties die n.a.v. de voorstellingen verschijnen. De auteursnaam moet onmiddellijk onder de titel vermeld worden, in een lettertype minstens half zo groot als dat van de titel, maar minstens twee keer zo groot als dat waarin de naam van de vertaler, regisseur en spelers wordt vermeld.

Wettelijk depot D/2007/220/29
ISBN 978-90-385-09921

© 2007 Toneelfonds J. Janssens/Brigitte van Aken
www.toneelfonds.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONAGES

(3 dames – 3 heren)

ELLEN (MOTJE) : 16 jaar

SIMON : Ellens vriend, ongeveer 17

MARLEEN : 42 jaar, Ellens moeder

THOMAS : 40-er, Ellens vader

KAAT : gedetineerde

PIERRE : herstelconsulent

EERSTE BEDRIJF

Scène 1 : Inleiding

(Donker. We horen de stemmen van vader en dochter en we zien Marleen in haar cel: zij ontkleedt zich voor de nacht)

THOMAS : Ellen, slaap je ?

ELLEN : Nee. Ik droom luidop

THOMAS : Denk je aan mama?

ELLEN : Ja. Ik denk altijd aan mama.

THOMAS : Mama wil je volgende week zien.

ELLEN : Ik weet het.

THOMAS : Ga je naar haar toe?

ELLEN : Misschien.

THOMAS : Neem je de bus of zal ik je rijden?

ELLEN : Ik neem de bus wel, papa.

Scène 2 : Droom

ELLEN : *Er tikken drie elfjes tegen de ruit. Het gele elfje strekt haar dunne armpjes uit en zegt: Het is allemaal niet zo erg. Het blauwe verfrist mijn voorhoofd met één regendruppel. Het rode elfje draagt witte kousen en zilveren muiltjes. Kom maar..Volg ons. “Alleen als mijn vogeltje mee mag” zeg ik. In de keuken heeft de grasparkiet zich opgerold voor de nacht. Ik grijp hem stevig vast en wandel met hem de tuin in. De elfjes houden hun toverstokjes rechtop. Laat je vogel vrij, zegt het gele elfje zacht. Het zweet dampst koud over mijn lichaam. Mijn nachtkleed kleeft tegen mijn buik. In het vochtige gras leun ik tegen de grasmaaier. Slaap nu. We dekken je toe met warme wolken, zingen de elfjes. 's Morgens vindt de dikke man mij. Achter de grasmachine ligt een gewurgde vogel.*

Scène 3 : Confrontatie in de gevangenis

MARLEEN : Hoe gaat het met mijn Motje? Hé! Je hebt roze lipstick op.

ELLEN : Het spijt me dat ik geen pralines voor je heb meegebracht.

(Marleen geeft haar een briefje)

(leest) Krullen bij de kapper: voor hem. Negen kilo minder: voor hem. Ademen: met hem. De eerste kerst sinds vijftien jaar: zonder hem. Zestien jaar: onder hem. In de gevangenis: door hem. ...Wat moet ik hiermee, mama?

MARLEEN : Van mijn psycholoog mag ik elfjes maken! Goed, hé.

ELLEN : Elfjes?

MARLEEN : Een Elfje is een rijmpje van elf woorden. Zoiets als: *(telt op vingers)*
Stijf/de/ kleuren/ aan/ mijn/ lijf/vijf/ tinten/ van/ grijs/ijselijk.

ELLEN : Oh. Noemen ze dat een elfje?

MARLEEN : Gisteren mocht ik mijn leven in drie kleuren samenvatten.

ELLEN : Een soort therapie?

MARLEEN : Ik denk het, ja. Zwart/blauw/grijs ...heb ik gezegd.

ELLEN : Zwart.

MARLEEN : Ik moet de gevangenis verlaten als een beter mens. Maar er is één probleem... Ik wàs al een goed mens... Draai dat blad eens om. *(scandeert)*
6.55: ik sta op. 6.56: ik houd mijn kop onder de kraan, 6.57: ik poets mijn tanden, 6.58: ik ontbijt, 7.00: ik drink slechte koffie, 7.01: ik verlaat mijn cel....Kijk eens hier... *(toont Ellen de afdruk van tanden in haar hals)*

ELLEN : Godverdomme! Wie deed dat?

MARLEEN : Tinne. Een gevaarlijke zottin. Heeft een buik als een kokos.

ELLEN : Waarvoor zit die hier?

MARLEEN : *“Een beleefd kind wordt door iedereen bemind”* plakten de nonnen op haar bank. Van haar ouders mocht zij niet studeren. Ze was als een domme koe geboren en zou als een domme koe sterven. Alleen later kon zij het hen betaald

zetten.

ELLEN : Wie?

MARLEEN : Haar leraars. Ze stak één van hen neer. In de halsslagader.

ELLEN : Oh.

MARLEEN : Gelukkig deel ik mijn cel met Kaat. Haar zontje zit in een pleeggezin.

Wannes heet hij.

ELLEN : Wannes.

MARLEEN : Je moet nu maar vertrekken. Ik ben moe, Motje.

ELLEN : Volgende week moet je me vertellen over dat grijze stuk uit je leven, mama.

Wil je dat doen?

MARLEEN : *(streelt haar over het gezicht)* Jij moet veel plezier maken met Simon. Is dat nog altijd zo'n serieuze jongen?

ELLEN : Tja. Een denker, hé.

MARLEEN : Je bent verliefd ben geworden op een droevige jongen.

ELLEN : Misschien

MARLEEN : Dag Motje.

MARLEEN : Tot volgende week?

ELLEN : Zeker.

MARLEEN : Die roze staat je het best.... Lipstick. En...Ellen...

ELLEN : Ja, mama?

MARLEEN : Staat onze schommel er nog?

ELLEN : Ja.

MARLEEN : Een ding moet je me beloven: je mag die nooit afbreken.

ELLEN : Oké.

MARLEEN : En..oh... Ellen.

ELLEN : Ja?

MARLEEN : Breng eens een wit tafelkleed mee. Linnen.

Scène 4 : Simon ontmoet Marleen

(in de cinemazaal van de gevangenis)

SIMON : *(schuift de ring aan haar vinger)* Het is maar bergkristal.

ELLEN : Dat geeft niks.

SIMON : Vind je 'm mooi?

ELLEN : Mooier dan diamant.

(Ze nestelen zich)

SIMON : Liefde maakt onze eenzaamheid minder erg. Waar denk je aan?

ELLEN : Aan mama en aan Kerstmis.

SIMON : Hoe waren die Kerstmissen dan?

ELLEN : Papa was mannelijker dan Ali Baba en mama mooier dan een oosterse prinses.
Ik kreeg een houten schommel op kerstavond.

SIMON : Alles is anders geworden.

(De gevangenen komen binnen)

MARLEEN : *(gaat tussen Simon en Ellen in zitten. Toont vol afgrijzen haar kerstgeschenk: handdoeken en zeep)* Kijk eens wat ik van de kerstman kreeg, jongens! *(sarcasme)* Een troostprijs voor de dwazen. Ha! Dag Simon! Hoe gaat het, jongen?

KAAT : *(toont haar kerstcadeau)* Ruik eens. Stinkt naar stront. Komt zeker niet van XL Paris! En Tinne kreeg een nagellakset. Pff..Wat kan die daar nu mee doen? Ze bijt haar nagels altijd af.

MARLEEN : *(stil)* Oppassen met Kaat vandaag. De PSD beloofde haar dat ze met de feestdagen voor 38 uur naar huis kon. Dan zou ze zilveren ballen in een dennenboom hangen en een parelhoentje braden. Maar de directeur liet haar niet gaan. Ze heeft zich misdragen. Al twee dagen hoogspanning in mijn cel.

SIMON : Waar zit zij voor?

MARLEEN : Snurken.

ELLEN : Mama!

MARLEEN : Kindermishandeling. Wilde haar zoontje met een kussen verstikken.

KAAT : *(vleierig)* Kom naast mij zitten, Pierre.

(Licht uit. Spot op Ellen en Simon)

Droom Ellen :

Zijn adem ruikt naar chocola en zijn tong likt mijn hals. Traag legt hij zijn been over mijn heupen. Ik weet dat ik hem opwind, ook al doe ik niks. Spreek, zegt hij. Spreek. Je tong is een heerlijke spier, zeg ik. De riem van je tong is scherp en lekker, de punt is vinnig en... Dan barst ik in tranen uit. Simon legt zijn hand op mijn mond en gaat bovenop mij liggen. Mijn ondergoed ligt naast het bed. Als ik overeind kom, bezweet en totaal leeg, ben ik kaalgeschoren: een kind uit een concentratiekamp.

(Licht aan)

PIERRE : *(staat enthousiast recht)* Wel, dames?

MARLEEN : *(fluistert tegen Ellen)* Let niet op hem. Pierre is als een goedaardig knobbeltje in je borst: dat mag ook blijven zitten .

PIERRE : Hebben jullie bedenkingen bij het verhaal, dames? Familieleden?

KAAT : *(geeuwt)* We moeten over een half uur weer de cel in. Ik denk maar één ding. Dit was een kutfilm.

PIERRE : Schrijf vijf woorden die in je opkomen .

KAAT : Kut. Kut. Kut. Kut en... kut. Stinkende kut.

MARLEEN : Hij wil ons een geweten schoppen nog voor het slapen gaan.

ELLEN : Mama, gedraag je. Werk mee.

MARLEEN : Goed. Ik werk mee. Ik zal twee woorden gewoon roepen. Gif! Opluchting!

PIERRE : *(probeert de sessie 'te redden')* Gif... opluchting... Goed... Zeer goed. Wat bedoel je met die woorden, Marleen?

ELLEN : *(tegen Simon)* Mama stelt zich weer aan.

MARLEEN : Oh. Simpel. Op zondagnamiddag een ritje door het bos: "opluchting"! En als de koffer van zijn jeep open mag. "Giftige" blik als ik zeg dat ik bijna was

gestikt.

KAAT : (*verontwaardigd*) Och. Dat sta jij hier ter plaatse te verzinnen.

MARLEEN : Twee dagen later kocht hij een Duitse scheper. Hij maakte hem zo wild dat het beest zijn eigen puppy verscheurde. Daarna nam hij een bijl en kapte hij het hoofd van de kleine hond af. Ik stond erop te kijken.

(*stilte*)

ELLEN : Heb je het over papa? Deed papa zo'n afschuwelijke dingen?

PIERRE : Zou je een link kunnen leggen met de film, alsjeblieft?

MARLEEN : Sorry, Ellen, maar dit is de waarheid.

SIMON : Ik heb het gevoel dat ik nooit meer gelukkig word.

PIERRE : (*ongeduldig*) We moeten het hebben over de film!

KAAT : Ja, dat vind ik ook. Over die superinteressante, stinkende kutfilm.

MARLEEN : Wel... dan!

KAAT : Je bent over je toeren, Marleen.

MARLEEN : Moet jij zeggen, zeg!

PIERRE : Ga naar je cel. Onmiddellijk. Je blokkeert het gesprek.

(*Marleen staat recht en verlaat de zaal*)

SIMON : Trek het je niet aan. Die is dat morgen weer vergeten.

KAAT : Celarrest. Of pispotten leeg maken.

ELLEN : Tegen het prikbord hangt een kindertekening van mij: de rosse kater op onze schommel.

Scène 5 : Telefoongesprek met mama

MARLEEN : Sorry, ik heb me vorige week aangesteld. Vond Simon het heel erg?

ELLEN : Een half jaar geleden zei je nog: Motje, haal de vaatwasser leeg. Straks komt papa thuis en dan zwaait er wat!

MARLEEN : Er is niemand meer om je onder te stoppen.

ELLEN : Er is papa. En onderstoppen, dat hoeft niet meer: ik ben bijna zestien.

MARLEEN : Toen ik klein was, sneed oma restjes vlees in stukken en bakte zij die in een grote pan met een eitje of twee. Vond Simon het erg?

ELLEN : Ja, Simon vond het heel erg. “Waarom deed ze het eigenlijk?”, vroeg hij. Ik kon geen antwoord op zijn vraag geven. Frustrerend.

MARLEEN : Het klappaam van mijn zolderkamer keek uit op een verwaarloosde tuin. Er stond ook een groene stalen schommel, een minder mooie dan die ik voor jou kocht. Als ik moest plassen, warmde ik mijn handen boven de kolenkachel, want de wc stond buiten. Ik herinner me koude billen op een houten wc-bril en een waterkruik op de grond en ijsbloemen tegen het raam. Je oma kookte lekker en opa tekende mijn slechte cijfers voor rekenen met een kruisje op mijn voorhoofd weg. Ben je er nog?

ELLEN : Ja, ik ben er nog, mama. Gaat het nu over de blauwe periode uit je leven?

MARLEEN : Nee, de blauwe begint als we jou adopteren. Ik heb het over de zwarte. De dag waarop je opa vertrok. Ik was zes.

ELLEN : Je hebt me dat allemaal al verteld, mama. Dat was heel erg voor je, maar...

MARLEEN : Elf jaar later leerde ik je papa kennen. Hij was lief voor mij. Maar al gauw bleek al dat ik mij in hem had vergist. Als ik over je oma en opa praatte, zei hij: “je moeder is een verlamde sukkel en je vader was een zielenpoot.”

ELLEN : Je bent lief als je liegt, mama.

MARLEEN : Ik lieg niet tegen jou, Motje. Papa wilde geen kind van mij. Want dan lijkt het misschien op je debiele moeder of heeft het de proletarische kop van je vader...

ELLEN : Zei hij dat? Ik geloof dat niet.

MARLEEN : Ooit schudde hij een hele zak cornflakes leeg. Zomaar. Omdat ik vergeten was brood in huis te halen. Maar dat is lang geleden. Jij moet nu met hem verder. En dat is het belangrijkste.

ELLEN : Jaja, dat zal wel.

MARLEEN : Je gelooft er niks van, zeker.

ELLEN : Mama, ik durf zelfs niet meer te denken. Je kreeg twaalf jaar!

MARLEEN : Wacht eens even, ho! Verminderd met twee jaar omdat de rechter vond

dat ik een goede moeder voor jou was.

ELLEN : En je bleef onschuldig pleiten.

MARLEEN : Ik ben ook onschuldig. Waarom zwijg je nou?

ELLEN : Als jij doodgaat, sterft de waarheid met jou mee. *(legt de hoorn in)*

Scène 6 : Confrontatie

(De dames zitten in een kring. Marleen vertelt hen een verhaal, maar dan komt Ellen op bezoek)

MARLEEN : Kijk eens Kaat, wat mijn dochter van haar vriend gekregen heeft.

(Bewonderende kreten)

ELLEN : Och, 't is maar bergkristal.

KAAT : Wow, wat een kanjer! Fuck zeg!

MARLEEN : En haar filosoofje ziet haar graag, hé Motje? Dat is toch zo? Simon is toch gek op jou, niet? *(streelt haar weer over het gezicht)*

KAAT : Stop nu maar met die flauwekul. Vertel verder. We waren bij de bel.

MARLEEN : *(stil tegen Ellen)* Ik ben de akela van de verstoten welpen geworden. Die dikke ginder.. Tinne... Grote bek, klein hartje. Vergeet wel eens haar medicijnen te slikken. Zo gauw die hier buitenkomt, vermoordt ze... *(en ze gebaart naar de hoek, waar de cipier een tijdschrift zit te lezen.)* Gisteren hield die Tinnes hoofd boven de wc-pot. Echt waar.

KAAT : Komaan Marleen. Er werd gebeld!! Begin opnieuw. Dan kan je dochter ook volgen... Tinne! Wil je het vervolg nog horen? Nee?! Ook goed. *(stil)* Stom mens. Ga verder, Marleen.

MARLEEN : Oké. Denk na. Welke dag zijn we vandaag?

KAAT : De zesde. Haha, driekoningen!

MARLEEN : Juist! Driekoningen vandaag. Stel je een soort 'meisje met de zwalvelstokjes' voor. Een kind uit een arm gezin. Het is dus zes januari en het

vriest buiten. Er wordt aan de deur gebeld. “Niet opendoen”, zegt haar moeder. “Dat zijn weer die rotkinderen En wat moet je ze geven ?” “Maar...” sputtert het arme meisje tegen... ”dat zijn de heilige driekoningen, moeder!” De vrouw legt haar dikke borsten op de vensterbank... Zo!

KAAT : (*legt haar handen onder haar A-cupje*) Dat zou bij mij niet lukken!

MARLEEN : ... en zij roept naar de verklede jongens: (*dialect*) Weg jullie, schorremorrie! Er is hier niemand thuis!

KAAT : De vuile leugenaar. De smerige lullige... potvisleugenaar.

MARLEEN : Maar het arme meisje opent toch de deur. De koningen dragen een gouden kroon en een rood tafelkleed met vlekken. Hun oogjes stralen. De kleinste heeft een doos vast. Nog voor ze beginnen zingen, gilt de moeder: “Maak dat jullie wegkomen, schorremorrie. ‘k Heb godverdomme zelf niks”. Het meisje stopt gauw één euro in de gleuf van de doos.

KAAT : En verder?

ELLEN : Ja, mama..Vertel verder.

MARLEEN : Dit was het. Misschien heeft die moeder dat meisje nog afgeranseld. Of opgesloten in een kelder.

KAAT : Hoe kunnen moeders zo afschuwelijk wreed zijn? (*stilte*) Leeft jouw moeder nog?

ELLEN : Oma is kreupel. Ze viel van de trap en brak al haar botten.

(*Pierre komt rond met roomsoezen van de bakkerij*)

Wat is er? Je kijkt zo boos.

MARLEEN : Nooit over ons privé leven vertellen .

ELLEN : Jij vertelt toch ook?

MARLEEN : (*boos*) Verhaaltjes. Nooit waarheden. Ik wàs zoals in het verhaal van daarnet een kind uit een arm gezin, maar de rest is allemaal verzonnen. Oppassen, Motje! Kaat en Tinne zijn onbetrouwbaar. Kijk me aan, Ellen. Nee, sla je ogen niet zo neer. Kijk me aan, zeg ik je. Wees vertrouwd, maar betrouw niemand. Hoor je me?

ELLEN : Vertelde jij de waarheid, mama? Over die hond en die zak cornflakes?